

ГОДИШЕН ОТЧЕТ 2019

Фондация Лале благодари за подкрепата и сътрудничеството на

ЧЛЕНОВЕ НА ЖУРИТО ПРОЕКТ НА ГОДИНАТА 2018:

Силва Зурлева

Член на Борда на директорите
Нова Броудкастинг груп

Александър Димитров

Председател на Управителния съвет
Главен изпълнителен директор на А1

Петя Колчева

Управляващ съдружник
Новел консулт

Ираван Хира

Главен изпълнителен директор
Hewlett Packard България
Председател на БФБЛ

Н. Пр. Посланик Стефано Балди

Посолство на Италия в България

ЧЛЕНОВЕ НА ЖУРИТО ДОБРОВОЛЧЕСКА ИНИЦИАТИВА 2019:

Диана Ковачева

Омбудсман на Република България

Манол Пейков

Издателска къща Жанет 45

Алексей Лазаров

Главен редактор
Вестник Капитал

ЧЛЕНОВЕ НА ЖУРИТО „ЗА ЕНДЖИОТАТА И ХОРАТА“:

Марин Бодаков

Поет, редактор, Вестник „К“
Преподавател СУ „Св. Климент Охридски“

Стефан Командарев

Режисьор

Виктория Блажева

Директор управление
Връзки с обществеността и корпоративни комуникации
Уникредит Булбанк

ПАРТНЬОРИ В КАМПАНИЯТА ДА БЪДЕШ БАЩА:

Столична община
Столична дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“
Столична дирекция на вътрешните работи
Столична дирекция „Аварийна помощ и превенция“
Столична библиотека
Дом на киното
Международен София Филм Фест

Проф. Георги Чапкънов

МЕДИЙНИ ПАРТНЬОРИ:

КАПИТАЛ
ИНФОРМАЦИОНЕН ПОРТАЛ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ
ОРГАНИЗАЦИИ В БЪЛГАРИЯ

Мисия

Насърчава социалната отговорност в българското общество.

Стратегия

Стимулира сътрудничеството между гражданското общество, бизнеса, националните и местни власти с цел подобряване качеството на живот и възможностите за развитие на хората в България.

Цели

- Генерира социални инвестиции от частни лица, бизнес сектора и различни публични и частни източници на финансиране;
- Предоставя финансова и техническа подкрепа на граждански организации, които работят за удовлетворяване на социални нужди на обществото на национално ниво;
- Допринася за ефективността, устойчивостта и многообразието на социални програми в България чрез отпускане на целево безвъзмездно финансиране;
- Посредничи чрез предоставяне на професионални съвети, консултации, оценка, наблюдение и проследяване изпълнението на проекти и програми;
- Насърчава прозрачност, отговорност и професионализъм чрез придържане към високи етични стандарти;
- Работи в сътрудничество с други граждански организации на национално и местно ниво за развитие на социалната отговорност и устойчивост на гражданския сектор в България.

Ценности

- Диалог
- Отговорност
- Зачитане
- Участие
- Прозрачност
- Сътрудничество

Управителен съвет

Владимир Кисьов, Председател

Венислав Йотов

Управител

Colonnade България и Румъния

Анна Захариева

Изпълнителен директор

FairPlay International

Левон Хампарцумян

Председател на Управителния съвет

Главен изпълнителен директор

УниКредит Булбанк

Владимир Пенков

Управляващ съдружник

Пенков, Марков и Партньори

Коос Схаутен

Председател

Българско Холандски Бизнес Клуб

Директор

Мария Петкова

През изминалата 2019 година работихме целенасочено за пълноценно развитие на деца и семействата им, за повече възможности и социално включване на възрастни хора, за различни дейности и участие на млади хора, доброволци и бизнес организации. Основна част от работата на фондацията е насочена към подкрепа за местни организации и амбицията на екипа ни е да работим в двустранно сътрудничество с тях. Тава е и част от стратегията ни за създаване и развитие на местен капацитет и устойчивост на постигнатите резултати и промени.

Завършихме интересни международни проекти за обмяна на опит, практики и модели на работа с деца, младежи, семейства, възрастни хора с организации от Германия, Ирландия, Франция, Нидерландия, Полша, Великобритания и други страни. Научихме много от партньорите и в различни форми го споделихме с колеги в България. Особено важно за нас бе да включим в изпълнението на дейности и в поредица от работни срещи и международни форуми, в рамките на тези проекти, колеги от граждански организации и на възрастни хора от различни населени места в страната.

Проведохме традиционните кампании за деца и бащи, възрастни хора, доброволци, солидарност между поколенията. Участвахме в обсъждането на стратегически документи за децата в България - национална стратегия за детето, стратегия за ранно детско развитие, закон за социалните услуги.

През годината имаше и предизвикателства и трудности за гражданските организации в България. Въпреки това, ние сме убедени, че за добруването на хората е важно създаването на повече и по-ефективни възможности за подкрепа и развитие на всички хора. Това е възможно в процес на дългосрочно професионално планиране с ясно регламентирано участие на гражданите.

Мария Петкова

Директор

Фондация Лале

Годишен отчет 2019

Съдържание

Програми

Програма „Силата на семейството и общността“	8
Програма „Обмяна на практики за Фамилни групови конференции в Европа“	10
Програма „Гранд Експерти“	12
Програма „Говори с мен“	15
Детство без насилие	16
Овластяване на ромски жени за подкрепа на образованието на децата	18
Анализ на социалното въздействие в България	19

Награди

Награди Проект на Годината 2018	20
Награди За Енджиотата и хората	22
Награди Доброволческа инициатива 2019	24

Кампании

Европейски ден на солидарност между поколенията	26
Национална кампания „Да бъдеш баща“	27
„Общество на всички възрасти“	29

Доброволчество

Дни на добри дела	30
Корпоративни доброволци подкрепят дейности на граждански организации	30
Поредица събития събраха доброволчески организации в столицата на Европа	31

Други дейности

Национална конференция "География на възстановителното правосъдие в България"	33
Конференция на COFACE „Здравословна среда за нашите деца“	34
Инициатива на Европейска мрежа за ФГК за упражняване правата на детето по повод 30 години Конвенция на ООН за правата на детето	35
Годишна среща на Европейската мрежа за ФГК	36

Списък на финансирани проекти

Програма „Силата на семейството и общността“	37
Други финансирани проекти	43

Финансов отчет и доклад на независим одитор	50
--	-----------

Програми

Програма „Силата на семейството и общността“

През юли организирахме обучение по ранно детско развитие за екипите, работещи по програма Сигурен старт, в залата на Фондация Карин дом във Варна. Темите на обучението включваха ранно детско развитие, основни маркери за патология, начини и подходи за ефективно общуване с родителите. Водещи бяха специалисти с доказан опит по темите - Звезделина Атанасова, Николета Йончева и Андреас Андреу от [Фондация Карин дом](#). Основна отправна точка на двудневните занимания бе разбирането за изключително важната роля на семейството за развитието на детето. Колегите проследиха заедно етапите на ранното детско развитие и някои маркери за патология. Говориха за когнитивно развитие, игра, езиково развитие, социално поведение на децата в ранна възраст и грижа за себе си. Задавахме много въпроси и коментирахме конкретни случаи. Важна тема бе „Ние и семействата“. В края на обучението участниците разгледаха заедно възможни идеи за подкрепа на семейства с малки деца.

През годината екипът ни поддържаше регулярна връзка с екипите на подкрепените организации. Между април и юли, заедно с [Фондация за децата в риск по света](#), организирахме едnodневни срещи с екипите на местните организации, техни местни партньори като кмет, представители на детски градини, училища, РЗИ и родители на деца и членове на семейства. Целта беше да се направи оценка на организацията на дейностите по отношение на фокус върху детето, овластяване на семействата, сигурност, здраве и закрила, персонал и човешки ресурси, свързаност и устойчивост. В рамките на месец местните партньори допълниха и актуализираха своите работни програми в съответствие с оценките, които получиха.

Продължи активната подкрепа за екипите и организациите, които работят по програма Сигурен старт в България – [Сдружение „Съучастие“](#), Варна, [Сдружение „Клуб на нестопанските организации“](#), Търговище, [Фондация „Здраве и социално развитие“](#), София, [Сдружение „Самаряни“](#), Стара Загора и [Сдружение „Бъдеще за децата“](#), Казанлък. Те получиха различни печатни и електронни материали за работа с родители, мебели и др. С допълнително финансиране много от тях организираха събития и инициативи по случай на Деня и Седмицата на бащата.

Между юни и септември партньорите се включиха активно като съорганизатори в планирането и провеждането на регионални срещи за представяне на пакета INSPIRE за намаляване и премахване на насилието към деца. Фондация Лале проведе публични срещи с дискусии по темата в Казанлък, Стара Загора, Варна, Кюстендил и Сливен. В обсъжданията участваха стотици учители от детски градини и училища, социални работници, психолози, специалисти от граждански организации, които работят с деца и семейства.

Благодаря ви за вдъхновението, позитивната емоция и надеждата, с която дарявате и зареждате!

Благодаря ви за приятното общуване и лекотата, с която сме си партнирали!

С поздрав най-сърдечен, голямо уважение и пожелание за хубава пролет!

Здрава Воденичарова

През декември Фондация Лале обяви нов кръг за набиране на предложения за финансиране на проекти по програма „Силата на семейството и общността“. Програмата посреща реални нужди на значителен брой семейства в България, които не могат да осигурят на децата си възможности за пълноценно развитие от ранна детска възраст, поради различни фактори като бедност и недостатъчни схеми за подкрепа и програми за родители, за ранно идентифициране на трудности или забавяне в развитието и програми за деца от раждането до предучилищна възраст и техните родители. Фондацията има план да подкрепи финансово и експертно изпълнението на проекти на граждански организации, пряко насочени към постигането на заявените цели на програмата.

Обмяна на практики за Фамилни групови конференции в Европа

През годината продължихме работа по програмата за Обмяна на практики за Фамилни групови конференции с партньорите от Германия, Великобритания и Франция. През април в Бордо се проведе заключителната конференция по програмата. Тя бе организирана от водещия партньор на проекта - Département de la Gironde и се проведе в залата на департамента с около 250 участника от партньорските страни и значителен брой специалисти от Франция. Конференцията бе открита от Жан Люк Глейз, президент на Съвета на Жиронд.

Програмата включваше представяне на проекта; процеса на въвеждане на ФГК във Франция и кръгли маси на основни теми като основи и практики на ФГК, различни форми, приложения и нови възможности за модела, практиката на ФГК с ромски семейства и "протокол за ранна превенция".

Научихме много за развитието на ФГК практиката във Франция и отражението ѝ в социалната работа. Както обикновено нашият екип покани колеги от партньорс-

ки организации от България да се включат в срещата. Галина Маркова от Ноу Хау центъра за алтернативни грижи за деца към НБУ, Светла Сивчева и Нина Николова от Асоциация Ная - Търговище участваха в заключителната конференция.

Цъфтящите лалета бяха обявени за символ на партньорството за ФГК на Gironde Departmental Council от Франция, Family Rights Group от Великобритания, Bezirksamt NeuKolln von Berlin от Германия и Фондация Лале. В последния ден от срещата партньорите имаха работна среща за обсъждане на следващите стъпки и работата по наръчник с добри практики.

През есента проектът за обмяна на практики за Фамилни групови конференции стана част от [Европейската седмица на регионите и градовете](#). Gironde Departmental Council, Бордо, Франция заедно с партньорите си Family Rights Group от Обединеното кралство, Фондация Лале от България и кметство Щутгарт, Германия, организира в рамките на Европейската седмица на градовете и регионите семинар тема „Социална иновация : методът на фамилната групово конференция (ФГК)". Той се проведе на 8 октомври в Представителството на региона на Nouvelle Aquitaine в Брюксел.

JeanLuc Gleyze, председател на Gironde County Council, откри форума. Sean Haresnape от Family Rights Group говори за ценностите и принципите на метода ФГК. След това той представи приложението на модела в Обединеното кралство и програмата Lifelong Links за млади хора, напускащи институции. Мария Петкова от Фондация Лале говори за универсалността на метода, включваща различните области на приложение и типа потребители на ФГК. Втората част от нейното представяне беше за прилагането на ФГК в България и особено с ромски семейства. Heike Ноер от кметството на Щутгарт направи презентация за метода ФГК от гледна точка на социалната работа и неговото приложение в

Щутгарт и Германия. Редица специални гости представиха своите организации и политики - Irene Bertana от [COFACE Families Europe](#), Axelle Devaux от [RAND Europe](#) и онлайн [Европейската платформа за инвестиране в деца \(EPIC\)](#), Мария-Анна Параскевас от [Европейската комисия](#).

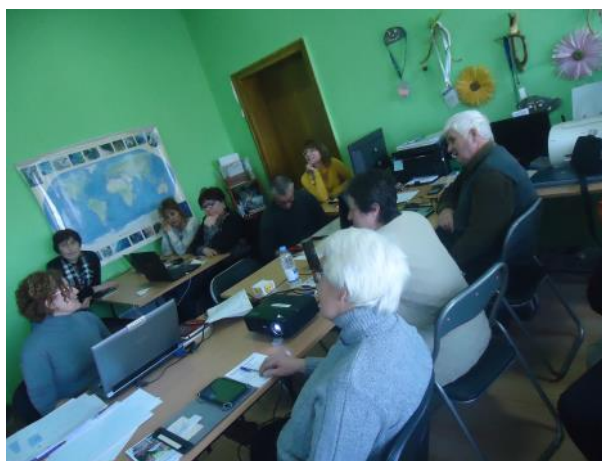
ФГК е метод за подпомагане на семейства и хора, които имат социални затруднения. Този иновативен подход насърчава активното участие на семействата (овластяване) и тяхната среда като ресурс за разработване и следване на съвместен план за действие за решаване на техния проблем. Той е особено ефективен за ограничаване на настаняването на деца в грижи. Прилага се независимо от проблема - вътрешносемейни отношения, закрила на детето, увреждане, старост, трудности в училище, жилище, социална и професионална интеграция... Конкретните резултати и изводи на партньорите за приложението на модела Фамилна групово конференция са основани на практиката им в четири държави с различни култури и социални системи, споделени в рамките на проект Европейски обмени за фамилни групови конференции, съфинансиран по [програма Еразъм+ на Европейската комисия](#).

Програма „Гранд Експерти“

В началото на годината Мирослава Георгиева проведе поредица обучения за възрастни хора в различни населени места. Целта бе те да се запознаят с технологията на онлайн обучението и основните методи и техники за преподаване, за да могат да създадат свои собствени онлайн учебни модули по теми и области, в които имат знания и опит. Така те имаха възможност да споделят с широк кръг от хора своите умения и експертиза. Обученията бяха организирани в партньорство с нашите местни партньори - Фондация „Трета възраст“ в Русе, Читалище "Съзнание-1927" в с. Долни Вадин, Читалище "Светлина 1929" в с. Труд, Дружество „Знание“ и Благотворително дружество „Донка Паприкова“ в столицата. В обученията се включиха значителен брой възрастни експерти, които бяха наистина мотивирани да научат повече за възможностите на цифровите технологии.

„Как образованието и използването на цифрови технологии могат да допринесат за социалното включване и участието на възрастните хора?“ беше и основната тема на международен семинар, който се проведе в Русе през май с подкрепата на Федералното министерство за семейството, же-

ните, възрастните хора и младежта на Германия. Участваха над 50 представители на организации от България, Румъния и Германия, които дискутираха предизвикателства, споделиха свой опит и се запознаха с практически примери в трите страни.

Семинарът бе открит от проф. д-р Хайдрун Моленкопф от Германската федерална асоциация на организациите на възрастните граждани (BAGSO). Свои практики споделиха представители на Русенски университет, Германската федерална асоциация на организациите на възрастните граждани, Университет "Дунаре де Жос" в Галац. Актуални образователни програми за социално участие на възрастните представиха Съюз на пенсионерите Русе, Платформа Агора, Интегро Разград. Елке Типелман от BAGSO и Мария Петкова от Фондация Лале представиха развитието на съвместния проект GrandExperts. Те нагледно представиха възможностите за споделяне на опит и знания, които обучителната платформа предлага на възрастни хора.

Дългият работен ден завърши с месене на хляб като знак за приятелство между хората по река Дунав. Организатори на семинара бяха Институт за виртуално и реално обучение за възрастни към университета в гр. Улм и Департамента за политика

за възрастните хора на BAGSO, Германия, и партньорите Център за обучение на възрастни при Русенския университет „Ангел Кънчев“ и международната асоциация „Дунавска мрежа за Европа“ (ДАНЕТ).

Втора серия обучения за възрастни хора проведе Мирослава Георгиева през май в София, с. Долни Вадин и с. Труд. Те бяха организирани от местните ни партньори Читалище „Съзнание 1927“ и Читалище „Светлина-1929“. Участниците преминаха заедно трети и четвърти модул на онлайн обучителната програма за гранд експерти. Те обсъдиха напредъка в обучението, следващите стъпки и възможните теми, по които ще разработят свои собствени обучителни модули.

Официално събитие и среща по проект ГрандЕксперти се проведе в Дъблин в средата на юли 2019г. Проектът беше официално представен в кампус All Hallows на [Dublin City University](#). Целта му е да даде възможност на възрастни хора със специфични знания и опит да разработят самостоятелно дигитално учебно съдържание и да го споделят с връстниците си. [Лорд кметът на Дъблин Paul McAuliffe](#) официално откри събитието и каза, че за всички ни е важно да ценим опита на възрастните хора. Той подчерта, че Дъблин е град, благоприятен за възрастните хора. На събитието четири ирландски гранд експерти представиха своите онлайн модули. Европейските партньори от Германия, Холандия, Полша и България също представиха своите експерти и темите на техните онлайн модули. Присъстваха много хора – представители и членове на различни организации, работещи с и за възрастни хора и от сферата на образованието, както и заинтересовани възрастни хора. На следващия ден се състоя последната среща на екипа на GrandExperts, по време на която членовете обсъдиха развитието на дейностите по проекта и планирахме предстоящите събития до края на проекта през ноември.

Заклучителното събитие по проекта се състоя през ноември в Софийска лаборатория за иновации с любезното домакинство на [Асоциация за развитие на София](#). Възрастните хора искат и могат да продължат да учат и да представят пред други това, което знаят и умеят. В събитието участваха възрастни експерти от с. Долни и Горни Вадин, от София и от с. Труд, община Марица, специалисти в сфера на образованието и гости. Мирослава Георгиева, координатор и обучител по проекта, представи целите и дейностите. Разказа за партньорските организации от Германия, Нидерландия, Ирландия, Полша и работните срещи в тези страни. Тя представи също някои от експертите от другите страни с кратка информация за техните теми.

Най-интересната част от срещата бе представянето на възрастните експерти от България и техните теми. Всеки от тях получи сертификат за успешно завършен авторски обучителен модул, представен на онлайн платформата. Разработените модули са в няколко основни сфери - градинарство, изкуство и занаяти, здраве, деца и кулинария. Всички те са илюстрирани със снимки, правени от възрастните експерти. Последните споделиха впечатления за обученията и работата по модулите, за неопенимата подкрепа, която са получили от

колегите от местните читалища и обучителя Мирослава Георгиева. Мария Петкова, директор на Фондация Лале, връчи сертификати на представителите на Народно читалище "Съзнание-1927" от с. Долни Вадин и Народно читалище "Светлина 1929" от с. Труд – две организации, които активно участваха в организацията на обученията, както и в последващата подкрепа на експертите по места. Тя изказа специална благодарност на хората, които са чели и тествали разработените модули на платформата и са дали ценна обратна връзка на авторите.

В изпълнението на проекта работихме с партньорите от [Института за иновации в ученето към Friedrich-Alexander Universität Erlangen-Nürnberg](#) и [Bundesarbeitsgemeinschaft der Senioren-Organisationen e.V. BAGSO](#) от Германия, [Dublin City University](#) от Ирландия, [Foundation for Women's Issues \(FJK\)](#) от Полша и [Art-Age](#) от Нидерландия в продължение на 2 години. Екипите на шестте организации заедно създадохме онлайн платформа за обучение на възрастни хора. Тя е специално разработена за нуждите на хора, които се чувстват експерти в дадена сфера и искат да споделят своя натрупан през годините опит, като сами разработят собствени онлайн курсове.

В България над 70 човека на възраст над 55 години от различни части на страната участваха в поредица от срещи, присъствени и онлайн обучения за създаване на дигитално съдържание. Шестнадесет от тях сами разработиха собствени онлайн курсове на разнообразни теми. Всеки, който се интересува, може да проследи [създадените модули на български език](#).

[Проект Гранд Експерти](#) се реализира с подкрепата на [програма Еразъм+ на ЕС](#).

Програма „Говори с мен: млади доброволци – езикови ментори за млади бежанци“

Година след като приключихме работа по проект „Говори с мен“, той бе представен като добра практика на заключителна международна конференция по проект RACCOMBAT на Център за изследване на демокрацията в София на 15 май 2019 г.

По покана на организаторите, Мирослава Георгиева от Фондация Лале представи проекта в рамките на финалната международна конференция RACCOMBAT – интеграция на чужденци и предотвратяване на расизма, ксенофобията и нетолерантността. Интересът към модела „Говори с мен“ бе много голям както от страна на българските, така и на чуждестранните участници. Мирослава Георгиева представи подробно и сайта с материалите по проекта, които бяха разработени и тествани на български, румънски, немски и английски език. [Достъпът до всички материали на български, английски, немски и румънски е напълно свободен](#) и тя насърчи колегите да се запознаят и опитат да приложат модела в работата на своите организации.

Детство без насилие

Фондация Лале е активен член на обединение „Детство без насилие“ и работи за общество без насилие към деца. Проучване на нагласите от 2018 показва, че почти 90% от родителите разбират, че шамарът и други травмиращи практики не са добро средство за възпитание. Въпреки това, над 70% от българските родители са използвали някаква форма на телесно наказание към децата си. Ние вярваме, че разговорът за децата и детството без насилие е разговор за доброто бъдеще на всички нас.

Фондация Лале организира и проведе поредица регионални работни срещи за представяне на пакет **INSPIRE Седем стратегии за прекратяване на насилието над деца**.

Първата среща бе във Варна през юли 2019. Тя бе организирана в партньорство със Сдружение „Съучастие“; Сдружение „Младежка инициатива за устойчиво развитие“ и Сдружение „Център за стратегии по проблемите на малцинствата“. Участваха над 50 представители на регионални, общински и местни институции от общините Варна, Суворово, Вълчидол и Девня, ангажирани със закрилата на деца – РДСП, ДСП, ОЗД, ОДМВР, РУО, РЗИ, МКБППМН, медицински факултет МБАЛ,

ДПС, училища, детски градини, граждански организации, академични общности, родители и младежи. Илиян Ризов от Сдружение „Съучастие“ откри събитието. Прочетен бе поздравителен адрес от Д-р Елеонора Лилова, председател на ДАЗД. Мария Петкова от Фондация Лале представи Пакета INSPIRE като цялостен подход за предотвратяване на насилието над деца. В паралелни дискусии по групи участниците обсъдиха възможни препоръки, действия и възможности за сътрудничество за превенция на насилието над деца; реакция и интервенции и партньорство и застъпничество.

В началото на септември пакетът INSPIRE беше представен пред широка аудитория в Казанлък. Наши партньори в организирането на събитието бяха Сдружение „Свят без граници“ и Сдружение „Бъдеще за децата“. Работната среща „Заедно за детство без насилие“ се проведе с участието на повече от 40 представители на образователни, социални и здравни институции и граждански организации. Мария Гинева и Ганчо Илиев откриха събитието. В три паралелни дискусии участниците обсъдиха основни трудности в община Казанлък, действия и възможности за сътрудничество за превенция на насилието над деца; реакция и интервенции и партньорство и застъпничество.

Публичното представяне на Пакет INSPIRE Седем стратегии за прекратяване на насилието над деца в Стара Загора бе организирано от Фондация Лале в сътрудничество със Сдружение „Свят без граници“ и Сдружение „Самаряни“. Срещата се състоя на 12 септември и в нея участваха представители на образователни, социални, здравни институции и граждански организации. Димо Димов и Ганчо Илиев откриха събитието. Мария Петкова представи Пакета INSPIRE като цялостен подход за предотвратяване на насилието над деца. Документът е разработен от Световната Здравна Организация, УНИЦЕФ и партньори на база на доказателства от изследвания и доказано работещи модели. В последвалата дискусия участниците коментираха проблеми, инициативи и програми в община и регион Стара Загора, както и действия и възможности за сътрудничество в сфера на превенция и интервенция в случай на насилие над деца.

В края на септември екипът на Фондация Лале организира още две регионални работни срещи за представяне на пакет INSPIRE. Представянето в Кюстендил на 25 септември бе организирано със съдействието на **Община Кюстендил** и се проведе в залата на Килийното училище. Участваха специалисти от сфера на образование и социални услуги. Срещата в Сливен беше на следващия ден в залата на Народно Читалище "Христо Ботев". Тя се проведе със съдействието на **Регионално управление на образованието Сливен** и Сдружение ЕПОС. Участваха повече от 30 специалисти предимно от образователната система – директори на училища и детски градини, учители, педагогически съветници, психолози, ученици. Във всеки град имаше оживени дискусии. Участниците коментираха проблеми, инициативи и програми в общината и региона, както и възможни действия и форми на сътрудничество в сфера на превенция и интервенция в случай на насилие над деца.

Овластяване на ромски жени за подкрепа на образованието на децата

Екипът на Фондация Лале беше част от изпълнението на дейностите по проект „Овластяване на ромски жени за подкрепа на образованието на децата“. Целите на проекта са да бъдат овластени ромски жени за подкрепа на образованието на децата; да се разпространят успешни практики за интеграция на ромите в образователната система на национално и европейско ниво и да се насърчи сътрудничеството между институциите и представителите на ромската общност за координиране на техните действия, свързани с образованието на децата.

Нашият екип участва активно в разработването на материали и информация. Представихме подробно същността на модела Фамилна групова конференция (ФГК) на специално организирани срещи в Хасково, Варна и Кюстендил в първата половина на годината. През лятото проведохме двудневни обучения за независими координатори на ФГК в Хасково и Варна, а през есента направихме такова обучение за насочващи в Кюстендил. Участваха повече от 50 специалисти, работещи с деца в сфери на образование и социални услуги.

Партньорите ни провеждаха по места сесии на „Училища за родители“ за позитивно родителство и усвояване на умения за подкрепа на образованието на децата, като работиха с представители на ромската общност за повишаване на тяхното разбиране за ролята на образованието за развитието на детето чрез консултиране, срещи, дискусии. Те започнаха и организирането на фамилни групови конференции с цел въвличане на ромските жени в процеса на решаване на проблеми с образованието на децата и подобряване на комуникацията им с представителите на училището.

Наши партньори в реализирането на дейностите са [European Roma Information Office \(ERIO\)](#), Брюксел; [Ной Хау център за алтернативни грижи за деца към Нов български университет](#) и [Сдружение „Гаврош“](#), Варна. Водещ партньор е [Сдружение „Шанс и закрила“](#), Хасково.

Проектът е финансиран от [програма Права, равенство и гражданство \(2014-2020\)](#) на Европейския съюз.

Анализ на социалното въздействие в България

Фондация Лале е трайно ангажирана с темата за социалното въздействие и неговото планиране и измерване в България. Като ресурсна организация ние сме силно заинтересовани да разбираме и можем да определим промяната, която постигаме. Тази промяна зависи в много голяма степен от организациите, с които работим и подкрепяме. Ние следим работата по измерване и анализ на социалното въздействие на водещи организации в тази сфера.

В началото на годината публикувахме нов документ от поредицата за социално въздействие на български език. Първите месеци на годината са времето, когато много социални инвеститори, неправителствени организации и социални предприятия подготвят отчетите си за постигнатото през предходната година и обсъждат свои планове, цели и дейности за настоящата година. В този период е особено важно да се планира управлението и измерването на въздействието, което организацията постига с работата си.

пен на български език, описва позицията на EVPA и SVI за измерване и управление на въздействието. Той е практически насочен и създаден за нуждите на различни по тип организации, които си поставят за цел да постигнат определено социално въздействие.

Запознайте се също с [Принципите за добро отчитане на въздействието](#), [Кодекс на добрите практики за въздействие](#), [Принципи и двигатели на добри практики за въздействие за финансиращи организации](#) и [Седемте принципа на социална стойност](#).

ПРИНЦИПИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Руководството на EVPA и принципите на Social Value International (SVI) за управление на въздействието са свързани по много начини. Този документ описва позицията на EVPA и SVI за измерване и управление на въздействието.

Документът [Принципи за управление на въздействието](#) съчетава Ръководство на EVPA и принципи на [Social Value International \(SVI\)](#) за измерване и управление на въздействието. Те са свързани по много начини. Документът, който вече е достъ-

Награди

Награди Проект на Годишната 2018

Награди Проект на Годишната 2018 бяха връчени на публична церемония в първата седмица на пролетта в КЛУБ 1 на Националния дворец на културата. В световния ден на театъра Мария Петкова откри събитието с думи за театъра на сцената и театъра на живота. Театърът е изкуството, което ни събира и вълнува, тревожи и размисва ежедневно. В него има различни роли и неочаквани ситуации. Но не винаги си даваме сметка за това, което се случва преди представлението и зад кулисите – усиления труд, нервите, малките радости, провалите и триумфите на актьорите от театъра и живота, за професионализма им. Награди Проект на Годишната са признание за добрите професионалисти в гражданските организации. По традиция наградите бяха обявени от членовете на журито, които са доказани професионалисти от бизнеса, медиите и дипломати.

Ираван Хира, Главен изпълнителен директор на Hewlett Packard България и Председател на Българския Форум на Бизнес Лидерите представи проект „Грижа в ранната

възраст” на Фондация „За Нашите Деца”. Ваня Кънева прие наградата и благодари на партньори и участници в дейностите.

Александър Димитров, Председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор на А1, разказа за проекта за деца и младежи в село Балван „Център за превенция и спорт” на Дарителско сдружение „Св. Иван Рилски”. Заедно с Анна Захариева, член на УС на Фондация Лале, той връчи наградата на Веселка Иванова, заместник председател на Дарителско сдружение „Св. Иван Рилски” и Росица Димитрова от Община Велико Търново.

Петя Колчева, Управляващ съдружник Новел консулт, с вълнение говори за значението на проект „Подкрепа на родителството” на Сдружение „Съучастие”, Варна. Н. Пр. посланик Стефано Балди, Посланик на Италия в България, продължи разговора за ролята на гражданските организации.

Илиян Ризов и Лейля Хюсеин споделиха колко важно е признанието и насърчението за тях и колегите им.

Церемонията бе организирана с медийното партньорство на вестник [Капитал](#) и Информационния портал на неправителствените организации в България и с подкрепата на Националния дворец на културата. Фондация Лале организира конкурса за най-добрите проекти за четирнадесета поредна година като отговор на ефективните и иновативни проекти, замислени и реализирани с грижа за хората в България. Наградите са специално изработени от Георги Чапкънов.

Искрено Ви благодаря, че имах възможността да присъствам на церемонията по награждаването Проект на годината! Събитието беше изключително интересно и представените проекти наистина ми вдъхнаха голяма доза надежда и оптимизъм.

*Стоян Петлешков
Ingram Micro SSC EMEA*

Награди "За Енджиотата и хората"

За пета поредна година в партньорство с **Информационния портал за неправителствените организации в България** организирахме конкурса за най-добри текстове на тема „Защо моята организация е важна за хората?“. Комуникацията е най-важното изкуство в съвременния свят. Идеята на конкурса за публично представяне на работата на организацията е да стимулира гражданските организации да говорят ясен и разбираем език, когато разказват за дейността си на хората, с които и за които работят, на медиите, дарителите и доброволците.

Тази година 21 организации представиха кратки разкази за смисъла и същността на дейността си. Съгласно идеята на конкурса /да не се използват професионален жаргон, специфични термини и чуждици/, изборът бе направен по обявените критерии: човешки език на писане, ясно и разбираемо представяне на организацията и значението ѝ за хората, интересен и вълнуващ разказ. Най-добрите есета бяха определени от Виктория Блажева, директор управление „Връзки с обществеността и корпоративни комуникации“ на **Уникредит Булбанк**; Марин Бодаков, поет, преподавател в **СУ „Св. Климент Охридски“** и редактор във **вестник „К“** и Стефан Командарев, режисьор.

Виктория Блажева сподели впечатлението си, че текстовете стават все по-добри всяка година. И добави, че „добър е този текст, който вълнува, разплаква или разсмихва, особено когато е разказан за конкретен случай или човек. В корпоративния свят разказването на истории в момента е хит. Но защо вие трябва да разказвате истории? Защото правите невероятни неща. Мисля, че вече не вярно, че НПО секторът пише неразбираемо. Гражданският сектор пише страхотно и нека повтора това, което казах миналата година - ние в бизнеса трябва да се учим от вас“.

Стефан Командарев разказа за опита си с текстовете. „Есетата ви се четяха много лесно, те са написани на човешки език, в тях има много емоции. Най-голямото ми поздравление е за това. Изчетох ги всички

за една вечер. Имаше моменти, в които ме хващаха за гърлото, имаше моменти на усмивка, моменти на тъга. Да умееш в рамките на един текст и да разсмееш, и да натъжиш зрителя или читателя е висш пилотаж... Аз имам две образования - първото ми е лекар и съм работил пет години като детски психиатър. От гледна точка на другата ми професия - на режисьор - най-голямата ми награда е светлината в очите на зрителите след прожекция. Няма награди, статуетки, дипломи, които могат да се сравнят с това". Той обяви наградата и прочете текста за „Смешната лечебница на д-р Куку и д-р Пипи“ на Янита Кирова от Сдружение „Метаморфози“.

Марин Бодаков започна с признанието, че е в журито на този конкурс от три години. И продължи с темата за доверието в общуването като основна. Той прочете есето „Това добре ли е?“ на Надя Здравкова от Loveguide Фондация Лърн и подчерта, че текстът успява да обясни просто неща, които са сложни и трудни за разказване, и които много родители избягват. „И то по начин без да се загубят нюансите, като поставя честно неудобните теми за сексуалността – неудобни и за този, който пита, и за този, който отговаря. Затова е много важно да има доверие между тези две страни. По-опитният трябва да утеши по-неопитния.“ – продължи той.

Двете награди са равностойни и включват сертификат и чек за 500 лв. Наградите бяха обявени на 19 ноември на среща разговор с членовете на журито и представители граждански организации, участвали в конкурса, в Зала Ретро Кафене с любезното домакинство на Регионален исторически музей София.

Награди Доброволческа инициатива 2019

Президентът на Република България Румен Радев бе домакин на публичната церемония за обявяване на отличените инициативи в годишния конкурс Доброволческа инициатива 2019 в Президентството на 6 декември. Той откри церемонията като благодари на всички доброволци за времето, което отделят за другите, с думите: „Едно общество е силно, когато всеки един негов член осъзнае, че трябва да прави така, че всички около него да се чувстват по-добре. Особено съм окуражен от факта, че все повече младежи се привличат в тези инициативи, а това означава, че бъдещето на България е в ръцете на добри, достойни и човеколюбиви, инициативни и вдъхновени хора“.

Ренета Венева, председател на Управителния съвет на Националния алианс за работа с доброволци, говори за

идеята на конкурса, за разнообразието на дейности и участници в инициативите. Мария Петкова, директор на Фондация Лале, разказа, че доброволството съществува от векове във всички култури, континенти, езици и религии. „Доброволството е личен съзнателен акт на учене и свързаност с хората. То е основна форма на демокрация, защото с това, което правят, доброволците ежедневно показват в какво общество искат да живеят“.

По традиция членовете на журито обявиха и връчиха наградите. Диана Ковачева, Омбудсман на Република България, обяви наградата за инициативата Менторска програма „Розови очила“ към Социалната чайна във Варна. Програмата е за подкрепа на младежи от социални институции, среда на насилие и/или бедност, нездравословна семейна среда.

Манол Пейков от Издателска къща Жанет 45, представи Мулти култи градска градина на Мулти Култи колектив. Мултикултурната градина в центъра на столицата

събира в неформална среда столичани, чужденци, бежанци. Тя е отворено място за срещи и интеграция чрез споделено отглеждане на ядливи и декоративни растения от целия свят, организиране на общностни и културни събития и обмен на идеи. Група доброволци в дейностите приеха наградата и разказаха за мотивите и участието си.

Алексей Лазаров, главен редактор на **вестник Капитал**, покани доброволците от Младежка менторска програма на **Experian България** сами да представят инициативата си. Те са ангажирани като ментори доброволци в подкрепа на млади хора в риск и без семейства, настанени в наблюдавани жилища, по пътя им към самостоятелен живот.

Лора Маркова и Кай Орлинов, ученици от **Националното музикално училище „Л. Пипков“**, направиха настроението истински празнично с майсторски изпълнения на цигулка.

Фондация Лале и Националният Алианс за работа с доброволци организират конкурса от 2011 година с цел да разкажат на обществото за инициативите, да засвидетелстват признателност към хилядите доброволци в България. Тази година бяха номинирани **49 изключително разнообразни инициативи** в сфери на образование, култура, екология, спорт, градска среда, социално включване на граждански и бизнес организации, читалища, училища, университети, туристически дружества и доброволчески групи. Отличените са избрани по резултатите, значението за хората в общността; броя и характеристиките на участниците; значението на инициативата за развитието на екипа на организацията и доброволците; финансовата ефективност.

В края на церемонията присъстващите аплодираха всички доброволци в България за най-щедрия жест – да дават своето време и умения за другите.

Кампании

Европейски ден на солидарност между поколенията

Фондация Лале започна инициативата за отбелязване на Европейския ден на солидарност между поколенията преди 10 години, когато денят 29 април беше посветен на солидарността между хората от различни поколения.

Ние научаваме света от нашите родители, баби и дядовци, учители, треньори и преподаватели, приятели и колеги в професията. Наученото предаваме на своите деца, внуци, ученици, приятели. Солидарността между поколенията има много различни форми, но смисълът е един - да живеем добре заедно, да споделяме с другите, това което знаем и можем, и да разчитаме на тях за нещата, които още не знаем и не можем.

За поредна година в началото на април се обърнахме към партньори, колеги и съмишленици с покана да се включат в националната кампания за Европейския ден на солидарност между поколенията. Идеята на кампанията е да насърчим разнообразни съвместни събития на хора от всички възрасти и да привлечем внима-

нието на обществото към приемствеността, разбирането, зачитането и солидарността между хората. В кампанията и тази пролет участваха много и различни организации от малки и големи населени места в страната.

По места имаше съвместни инициативи между деца, младежи и възрастни - концерти, конкурси, изложби, състезания, спортни събития, екскурзии, музикални и танцови представления, културни или традиционни събития и др.

Национална кампания „Да бъдеш баща“

Фондация Лале участва в националната кампания **Да бъдеш Баща** от самото начало преди 5 години. Правим тази кампания с ентузиазъм, защото знаем, че изградената добра връзка с бащите е много важна за емоционално и социално развитие на децата. Тя им помага да бъдат уверени в себе си; да изградят стабилни отношения с връстници, приятели и в зряла възраст с партньори; да бъдат успешни в образованието си и в реализирането си в живота. Поредица научни изследвания доказват, че връзката баща-дете е от първостепенна важност за психичното здраве на децата в зряла възраст. Споделянето на време с децата между двамата родители води до балансирана връзка и учи децата на равностойни отношения.

В София вече е традиция да отбелязваме Деня на бащата в партньорство със **Столична община** на площад „Ал. Невски“. И тази година в неделята на бащата с изключителното съдействието на **Столична дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“**, **Столична дирекция на вътрешните работи** и **Столична дирекция „Аварийна помощ и превенция“** организирахме демонстрация на пожарни коли, полицейски автомобили, джипове и мото-

ри, аварийен автомобил, конна полиция и приятелски разговори с пожарникари, спасители и полицаи. Стотици деца от всички възрасти и техните бащи, батковци, дядовци и вуйчовци се снимаха с пожарна и полицейска техника, katerиха се по камиони и мотори и прекараха интересно време заедно на 16 юни 2019.

Със **Столична библиотека** продължихме добрата традиция заедно да организираме събитие за четене. На паметника на баща и син Славейкови на обновения площад се събраха много деца, бащи и читатели на Библиотеката на София. Актьорът Димитър Велков прочете стихотворението „Пенчо бре, чети“ от Петко Славейков и „Баща ми в мен“ от Пенчо Славейков, посветено на баща му. Проф. Михаил Неделчев разказа за Петко и Пенчо

Славейкови и прочете стихотворението „Сине мой“ на Стамен Панчев. Йордан Ефтимов и Ангел Игов говориха с децата и четеха свои творби. Хайгашод Агасян представи новата си песен „Страната на доброто“. Ученици рецитираха стихотворения.

Партньори от страната се включиха с интересни събития. **Сдружение Самаряни** организира пред **#КъщатаНаСемействотоИОбщността** в парка на с. Калитиново състезателна надпревара със самолети, изработени от децата и техните татковци, дядовци, вуйчовци, чичовци... Предизвикателство бе, че всеки възрастен мъж игра в отбор със своето дете/деца. **Клубът на НСО** в Търговище отбеляза деня сред природата с много игри и забавления, приятели и съмишленици. В основата на събитието бе разбирането, че добрата и силна връзка между децата и техните бащи води до по-уверени, спокойни и успешни деца. Трите центъра на **Фондация „Здраве и социално развитие“** в София отпразнуваха деня, посветен на бащинството и родителските грижи на мъжете с информационна кампания сред общността за важната роля на бащите, дядовците, чичовците, братята. Децата в кварталите Факултета и Филиповци направиха картички за бащите си с лично послание. **Сдружение "Бъдеще за децата"** направи първа инициатива в ремонтирания двор на детската къща Сигурен старт. Ентузиазирани татковци и дядовци се включиха

активно в заниманията за ловкост, сила, бързина и сръчност. Заедно с децата те забиваха пирончета с малките чукчета и изработваха дървени сандъчета, боядисваха новата ограда.

„Мъжете не говорят празни приказки!“ беше девизът на Седмицата на Бащата, която се проведе между 11 и 17 ноември 2019. Бащите знаят чудни истории за най-различни и вълнуващи герои - смели и смешни, весели и страшни. Те разказват истински приказки за малки и големи деца, в които героите са деца, а децата са герои.

Затова през седмицата организирахме различни дейности за бащи и деца. С **Дома на киното** и **Международния София Филм Фест** предложихме поредица от филмови истории за деца и бащи. Партньорите ни от страната също се включиха с различни събития за четене и разказване на истории.

„Общество на всички възрасти“

Повече от 10 години Фондация Лале провежда кампания за Международния ден на възрастните хора в България. И тази година наши партньори и колеги в страната организираха разнообразни местни събития, за да отбележат деня на възрастните хора. Датата 1 октомври е определена като Международния ден на възрастните хора с решение на Общото събрание на ООН през 1991 година. Това е също ден на музиката и фондациите и ние виждаме връзката в ангажимента на гражданските организации към правата и социалното включване на възрастните хора, както и много музикални събития по повод.

Тази година темата на световния ден на възрастните хора бе "Пътуване към ра-

венство на всички възрасти". Целта беше да разширим темата за приноса на възрастните към техните семейства и общество и да включим възрастните хора сами да бъдат активни в движението за разкритие и равенство. Като продължение на темата бе и събитието по **проект Гранд Експерти** на 19 ноември.

В дните около 1 октомври имаше събития в много градове и села – посещения, срещи, разговори, представления, концерти, изложби, конкурси, екскурзии. Общото бе отношението на зачитане към възрастните хора около нас. Те бяха организирани от Народно читалище "Христо Ботев-1927" в село Коиловци; двата социални центъра към ЦСРИ и ДЦСХ в Димово; служителите на Учебно-тренировъчна фирма "СтарТийн" ООД и ученици от 11А клас в Професионална гимназия "Проф. д-р Асен Златаров" във Видин; Читалище "Развитие-1926" в село Стража; Дом за стари хора, деца от IV клас на СУ „Хр. Ботев“ и подготвителна група „Патиланци“ към ДГ в Ивайловград; ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" в село Свирачи, Общински исторически музей и Общинско социално предприятие „Социални услуги-Ивайловград“, фирма „Лъки 7“ Ивайловград и Клуб приятели на книгата към Народно читалище „Пробуда 1914“; Народно читалище "Слънчев лъч-1902" в село Островче, община Разград.

Доброволчество

Дни на добри дела

Дните на добри дела са за всички! Тази година в последната седмица на май доброволци на местни организации от Силистра до Смолян, от Кюстендил до Враца, от Карлово до Видин и много други места се включиха в Дните на добри дела с разнообразни инициативи.

Фондация Лале подкрепи много от усилията на местни доброволци и организации да отговорят на нужди на хората, да подобрят средата на живот, да започнат промяната, която искат да видят в ежедневието на хората.

Корпоративни доброволци подкрепят дейности на граждански организации

Фондация Лале систематично насърчава и подпомага корпоративното доброволчество, като стимулира и улеснява връзката между бизнес и граждански организации, които работят за посрещане на конкретни нужди на обществото. Тази година няколко фирми избраха темата за подкрепа за жени и деца, жертви на насилие, за включване на техни служители като доброволци.

За поредна година няколко компании организираха доброволчески дни за служителите си през месец април. Десетки млади хора се включиха в инициативи за подкрепа на социални проекти. **AIG** и **Ingram Micro** се ангажираха конкретни дейности в помощ на Читалище на слепите "Луи Брайл", Благотворително дружество "Донка Паприкова", Съвета на жените бе-

жанки, Музейко, Фондация „Здраве и социално развитие“, Фондация „Светлина за живот“, Фондация „Очи на четири лапи“ и други.

През май и юни други компании поеха щафетата. Доброволци от **DUKA**, **Textura** и **The Body Shop** в България се включиха в дейности в Комплекса за социални услуги за деца и семейства на Фондация „Асоциация Анимус“. Те бяха ангажирани с почистване на двора, миене на прозорци, подреждане на склад и работа в зеленчуковата градина в двора на комплекса. Ето какво казаха някои от младите жени, които се включиха като доброволки: „Радвам се, че успяхме да помогнем с нещо на фондация Анимус в грижите им за майките и децата“, „Благодаря за възможността да помогна и да видя един свят, съвсем различен от моя. С удоволствие ще се включа отново в подобни инициативи“.

Поредица събития събраха доброволчески организации в столицата на Европа

Дни преди Международния ден на доброволците Европейската мрежа на доброволчески организации **Volonteurope** организира поредица от събития в Брюксел. На 26 ноември се проведе среща на Управителния съвет за подготовка на общо събрание и обсъждане на нов устав на организацията. Членове и доброволци от Европа, Южна Корея и Китай се събраха на "Гласовете на доброволците" среща разговор, организиран от **Volunteering Matters** с домакинството на **Social Platform**. Имаше вълнуващи разкази на доброволци от европейски и други страни за техния опит като доброволци в Обединеното кралство през последната година. Семинарът "Включване на младите и мобилни стратегии от 2020" се проведе на 27 ноември. Той бе организиран от **Volunteering Matters** с подкрепата на **Volonteurope** в партньорство с **Европейския икономически и социален комитет**. По-късно този ден общото събрание на **Volonteurope** събра членовете за оживени разговори и планове за следващата година. Мария Петкова от Фондация Лале бе избрана за член на Управителния съвет.

На специална церемония за обявяването на първите Европейски награди за иновативност в доброволчеството Габриела Сивико, директор на **Европейския добро-**

волчески център CEV, покани представители на финалистите да представят своите инициативи. Проектът от България - **Солидарен хляб на Хлебна къща София**, номиниран от Фондация Лале спечели наградата. Габриела Сивико подчерта, че всички проекти имат свои уникални качества, но Солидарният хляб отразява най-добре европейските ценности по лесен и много вълнуващ начин. От 2017 година до сега той е събрал повече от 400 човека – доброволци, бежанци, хора с увреждания, от местната общност и др., за да месят заедно хляб и разговарят.

Останалите финалисти бяха **SAFE (Sexual Awareness for Everyone)** на **Volunteering Matters** за жени на възраст от 16 до 35 с интелектуални затруднения в Гуент, Уейлс за подкрепа за личната сигурност и развитие чрез подкрепа от връстници и

разбирание за сексуално здраве и проект Университети за възрастни хора на Португалската мрежа RUTIS с над 7000 доброволци в 330 университета. Възрастни преподаватели доброволци дават 2-3 беседи по техен избор всяка седмица. Моделът е много успешен и вече се прилага в други страни в Европа, Южна Африка и Бразилия.

Двадесет и осма годишна конференция на Volonteuropе "Демокрация, европейски ценности и участие на нов етап чрез Европейски програми" се състоя на 28 ноември. Лектори, представители на организации, доброволци и участници от всички възрасти от 20 страни в Европа и света споделиха свои виждания и ангажименти за Европа.

Други дейности

Национална конференция „География на възстановителното правосъдие в България“

Годишната конференция „География на възстановителното правосъдие“ събра в началото на юни за общ разговор специалисти от различни организации като съдии, адвокати, представители на академични институции и граждански организации. Матю Хартман от Just Outcomes от САЩ се включи онлайн и разказа специално за участници в конференцията за опита си. Интересни представяния направиха Калин Калпакчиев, председател на ССБ; проф. Добринка Чанкова; д-р Румен Петров от НБУ; Галя Вълкова, съдия в СРС; д-р Румен Рашков; Даниела Коларова от фондация Партньори България; Петя Димитрова от ИСДП; Красимир Манов и други.

Мария Петкова от Фондация Лале представи „Практиката на Фамилната група в България“ като един от основните модели на възстановителна практика. Моделът се прилага успешно в България от няколко години, включително и в случай на конфликти в училище или в семейството. Елена Евстатиева, организатор на конференцията, фасилитира работата на групата в кръг за обсъждане на опита и практиките в страната, както и възможностите за развитие и прилагане на възстановителни практики и възстановително правосъдие в България.

Конференция на COFACE „Здравословна среда за нашите деца“

В началото на октомври в Хелзинки се проведе годишната конференция на COFACE Families Europe. Ние знаем, че всички семейства искат здравословна среда, за да могат техните деца да се развиват пълноценно. Но в реалния живот срещаме различни трудности поради демографски процеси, бързо променящи се родителски модели в среда на забавено икономическо развитие, нарастване на дигитализацията на ежедневиия живот и бързо изменящ се пазар на труда.

COFACE Families Europe и Vaestoliitto - Федерация на организации на семействата във Финландия, поканиха професионалисти от цяла Европа в Хелзинки, за да обсъдят заедно най-важните елементи и поли-

тики, необходими за здравословна среда за децата и техните семейства.

Представители на национални и Европейски организации и мрежи от 25 страни се събраха на форума. В рамките на няколко сесии и множество дискусии, те обсъждаха програми, предложения и възможности. Форумът завърши с общо послание за "решителни действия за постигане на Европейски съюз, отговарящ на нуждите на децата".

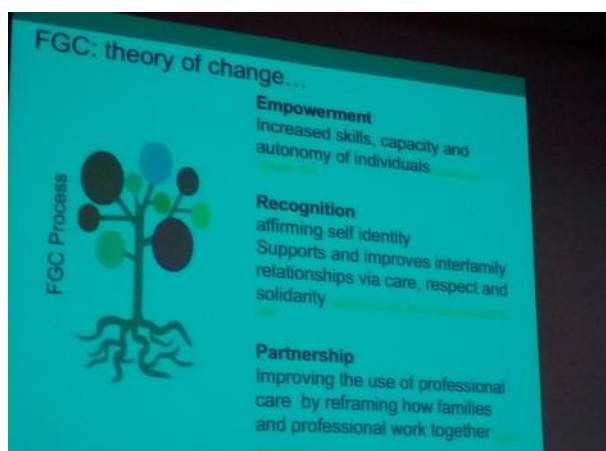

Инициатива на Европейска мрежа за Фамилни групови конференции за упражняване правата на детето по повод 30 години Конвенция на ООН за правата на детето

През ноември отбелязахме 30 години от приемането на Конвенцията за правата на детето. Тя е приета от Общото събрание на ООН на 20 ноември 1989 г. Ратифицирана е от България с решение на Великото народно събрание на 11 април и влиза в сила на 3 юли 1991 г.

През същата 1989 година в Нова Зеландия е приет Закон за децата, младите хора и техните семейства. Основен фокус в този закон е значението на поддържането и укрепването на отношенията между децата, младите хора и тяхната по-широка мрежа от семейство и приятели. Фамилната групово конференция (ФГК) е механизмът, който предлага структурирана среда за осигуряване на тази най-важна за децата и младежите подкрепа.

Европейската мрежа за Фамилни групови конференции изпрати по този повод **отворено писмо до членовете на Комитета по правата на детето**. Фондация Лале е активен член на мрежата от 2011 година.

Ние се обръщаме с послание към държавни и неправителствени организации с апел да разгледат инициативата за подобряване на прилагането на правата на децата чрез организирана подкрепа на социалната им мрежа, която се основава на солиден опит на десетки организации в Европа. Ние знаем от практиката си, че дори в случаи, когато предстои или вече има намеса на държавата в живота на едно дете, мрежата на разширеното семейство допринася с уникална експертиза по случая. Настоятелно призоваваме правителствени и неправителствени организации да подобрят разбирането и чувствителността си за оценяване на заплахата от (институционална) намеса в живота на децата и семействата. Нашият апел е да се търсят начини за отчитане, подкрепа и използване на ресурсите на семействата.

Моделът фамилна групово конференция се прилага с успех в България от няколко години. Резултатите от проведените стотици структурирани семейни срещи потвърждават изводите от научни изследвания – децата и семейства се чувстват чути, децата и семейството остават свързани, децата разчитат на дългосрочна подкрепа от семейната мрежа дори и в случаи на много сериозни проблеми. Членовете на семейството и неговата мрежа осъзнават своята основна роля при вземането на решения за собствения им живот. Непредполагани ресурси се оказват налични. Сътрудничеството между семействата и професионалистите се подобрява. Семейната група упражнява правото си на вземане на решения и носене на отговорност. Това е модел на поведение и демокрация, които започват от дома.

Правата на децата трябва да започват и се прилагат в семейството! Фамилната групово конференция е изключителен инструмент за това.

Годишна среща на Европейската мрежа за Фамилни групови конференции

Годишната среща на [Европейската мрежа за фамилни групови конференции](#) се проведе в Братислава, Словакия, от 9 до 11 октомври 2019. Тя беше организирана от словашкия член ["Usmev ako dar"](#). Целта на годишното събиране на професионалното семейство е да даде възможност на практики от различни страни и организации да споделят информация, идеи и практики.

Срещата бе официално открита с традиционния неформален кръг за представяне и тържество в двореца Primates в Стария град на Братислава на 9 октомври. През следващите два дни участниците споделиха информация за актуални и интересни

развития във своите страни, имаха оживени дискусии в сесиите „Отворено пространство“ и говориха за общи теми и възможности в Европа.

Еднодневна национална словашка конференция за Фамилни групови конференции се проведе в деня преди европейската среща с участието на професионалисти от система за закрила на детето, институции за услуги за грижа за децата, министерства (социално дело, вътрешни работи, образование и здравеопазване), местни власти, граждански организации и практики от системата за грижи за децата.

Тази година цяла група участници от България се включи в срещата – Малина Славова от [Сдружение „Шанс и закрила“](#) Хасково, Гергана Енчева от [Сдружение „Гаврош“](#) Варна, Антоанета Матеева от [Ной Хау Център към НБУ](#) и Мирослава Георгиева и Мария Петкова от [Фондация Лале](#).

Списък финансирани проекти

Програма „Силата на семейството и общността

Сдружение „Съучастие“, Варна

Проект: „Сигурен старт“ - Детска къща в квартала - Овластяване на семейства и общност в грижата за ранно детско развитие“

Цел: Чрез нарастващо овластяване на семействата и общността да се намалят случаите на насилие над деца, negliжиране, изоставяне (или извеждане) от семействата им и да се подобрят родителските грижи за осигуряване на пълноценно развитие на децата.

Дейности: Индивидуални и групови срещи за информиране на общността. Формиране на местна група от родители - доброволци и младежка доброволна група за подкрепа на семейства в неравностойно социално положение и за идентифициране на случаи, при които съществува насилие над деца, недобра грижа и риск от изоставяне. Оказване на интегрирана подкрепа на семейства. Подкрепа на социално-емоционалното, познавателно и

физическо развитие на децата (включително, компенсирани на изоставянето им) и за подкрепа на взаимодействието между деца и родители (общуване, игри, грижи) в Детската къща, която ще се посещава едновременно от деца и родители.

Целеви групи: Общности и семейства в неравностойно социално положение, в които не се полагат достатъчно добри грижи за децата, подложени са на насилие или съществува риск за това, както и за тяхното изоставяне или извеждане от семействата.

Отпусната сума: 19 800 лева

За контакти: Илиян Ризов
Сдружение „Съучастие“
ж.к. „Възраждане“, бл.22, ап.91
Варна 9020
Тел. 0897 900 950
ilriz@yahoo.com
www.sauchastie.org

Фондация „Здраве и социално развитие“, София

Проект: „Сигурен старт“ в подкрепа на ранното детско развитие в кв. Факултета, София.

Цел: Да подкрепи ранното детско развитие в ромска общност, като надгради с практически елементи адаптирани от програмата „Сигурен старт“, вече функционираща програма за обучение в родителски умения на бременни и майки на малки деца. Да овласти родителите и семействата на деца 0-5 г. да формират умения за позитивно възпитание на децата и за стимулиране на тяхното физическо, когнитивно и емоционално развитие в домашни условия.

Дейности: Овластяване на родителите да стимулират когнитивното и емоционално развитие на децата (0-5) чрез стимулиране на символни и развитийни игри. Формиране на знания за правилно и здравословно хранене, съответстващо на нуждите на детето във всяка възраст (0-1) и практически умения за приготвяне на храната. Осигуряване на възможност за качествена педиатрична грижа в общността.

Целеви групи: Бременни и майки на малки деца (0-5) и техните деца.

Отпусната сума: 19 800 лева

За контакти: Силвия Василева
Фондация „Здраве и социално развитие“
ул. „Царибродска 70“, офис 5
София, 1309
Тел. 02 / 851 81 08
s.vassileva@hesed.bg
www.hesed.bg

Сдружение „Клуб на нестопанските организации“, Търговище

Проект: „Сигурен старт за децата на Търговище“

Цел: Да променим в дългосрочен план качеството на живот на семейства с малки деца, които по една или друга причина живеят в крайна бедност и децата им не получават необходимите грижи, за да се развиват и израстват нормално.

Дейности: Ремонт и оборудване на къщата; обучение на персонала; разработване на конкретни програми; популяризиране на Къщата в общността; предоставяне на комплексна подкрепа за ранното детско развитие, позитивното родителство и овластяване на семейството и общността.

Целеви групи: Минимум 15 деца от 0 до 3 години, както и останалите деца от семейството, родителите и разширеното семейство, които живеят в най-висок риск от изоставяне и negliжиране, на които липсват жизнено важни условия за здравословен живот и добро развитие. Като цяло предвиждаме да работим с около 45 деца и над 50 възрастни.

Отпусната сума: 19 800 лева

За контакти: Диана Якимова
Клуб на НСО – Търговище
ул. „30 януари“ № 1, ет.3
Търговище, 7700
Тел. 0601/ 6 34 25
clubngo@abv.bg
www.clubngo.org

Сдружение „Шанс и закрила“, Хасково

Проект: „Модел за овластяване на уязвими деца и семейства насочен към подобряване на жизнените перспективи на детето“

Цел: Да се информират и овластят деца и родители от уязвими общности, за да се предотврати насилието над деца, да се подобри грижата за тях и да се създадат предпоставки за по-доброто им бъдеще като се развиват и упражняват емоционалните и социалните компетенции на деца от уязвими групи и се развият умения на членове на техните семейства да разбират и подкрепят развитието на детето.

Дейности: Разработване на Програма за развиване на социални и емоционални компетенции на деца и груповата работа с тях. Обучение на специалисти да разбират ролята на емоционалните и социални компетенции за развитието на децата и да насърчават тяхното създаване и практикуване. Организиране на фамилни групови конференции. Училище за родители. Социално консултиране – подкрепа на семейства.

Целеви групи: Деца на възраст 7 -11 години, с които се провеждат занимания за придобиване на социални и емоционални компетенции; Родители и близки на тези деца участват в училища за родители, со-

циално консултиране и ФГК, за да подобрят уменията да разпознават и удовлетворяват по подходящ начин потребностите на децата си; Учители и други специалисти, които работят с тези деца - за да се създаде подкрепяща среда на процеса.

Отпусната сума: 22 000 лева

За контакти: Малина Славова
Сдружение „Шанс и закрила“
ул. „Алеко Константинов“ №11
Хасково 6300
Тел. 038/ 662138
chance@escom.bg
www.chancebg.org

Сдружение „Самаряни“, Стара Загора

Проект: „Сигурен старт“ - КЪЩАТА на семейството и общността

Цел: Да се приложи цялостен подход за адаптивно социално поведение, чрез който да се стимулира развитието на деца от 0 до 5 години в общността в село Калитиново и да се насърчи обмяната на знания и опит при развиването на житейски умения и позитивно родителство, в процеса на овластяване на семействата до степен да предпазват децата си от насилие и недобра грижа, и да им осигуряват възможности за пълноценно развитие още от раждането.

Дейности: Оборудване на Къщата за провеждането на съвместни дейности между децата, техните родители и семейства. Клубове и ателиета по интереси и различни творчески дейности с участието на децата и родителите им. Игри със занимателен и образователен характер в различни формати с участието на децата и родителите им. Игрови сесии и практически занимания относно грижата за бебета и деца. Подкрепа при организиране и отбелязване на празници, значими за децата и техните семейства. Срещи и консултации с различни специалисти и обществени фигури (педиатър, общопрактикуващ лекар, акушерка, логопед, психолог, полицаи, кмет, пастор и др.). Практически занимания за родителите за

повишаване на житейските и родителските им умения, свързани с бита (чистене, готвене, шиене, пране, гладене и др.), както и за развиване и подобряване на личните хигиенни навици (миене на зъби, лице, ръце, крака; къпане; смяна на облеклото и др.). Групови дейности за взаимопомощ на майки относно различни позитивни родителски практики и подходи (грижите за новороденото, дневен режим на хранене на децата, възпитателни подходи при малките деца, и др.). Групови дейности с бащи относно позитивното бащинство и важността на ролята им в живота на децата. Информационна кампания, дарителска инициатива.

Целеви групи: Децата от 0 до 5-годишна възраст, живеещи на територията на с. Калитиново, техните семейства - родители или настойници, както и цялата местна общност.

Отпусната сума:

За контакти: Иванка Иванова-Попова
Сдружение „Самаряни“
ул. „Евлоги Георгиев“ №67, ет. 4, ап. 8
Стара Загора, 6000
Тел. 042 / 621 083
iri-popova@samaritans.bg
www.samaritans.bg

Сдружение „Бъдеще за децата“, Казанлък

Проект: „Шанс за всяко дете – адаптиране и прилагане на програмата „Сигурен старт“ в България“.

Цел: Да се пилотира модел за подкрепа и овластяване на родители, семейства и общности за намаляване на случаите на negliжиране, недобра грижа и осигуряване на възможност за пълноценно ранно детско развитие на деца от различни общности.

Дейности: Изграждане на интегрирана услуга за семейства, която обединява социални грижи, здравеопазване, образование за възрастни, общностно развитие. Предоставяне на равни възможности за децата от 0 до 7 години чрез насърчаване на тяхното физическо, емоционално, познавателно и образователно развитие, както и повишаване на родителските умения и капацитета на семействата им чрез разнообразни дейности и подкрепа в къщата "Сигурен старт" в с. Горно Черковище. Привличане на деца и семейства в къщата чрез неформални срещи и разговори. Популяризиране на Къщата и предоставяне на универсална услуга – достъпна за всички семейства с деца до 6 години, които могат да посещават къщата всеки избран от тях ден. Групите в планираните дейности ще са отворени, така

че по всяко време може да се включи родител или семейство с дете/деца. Няма да има ограничения с колко деца, в кое занимание ще се включи, или колко време ще остане.

Целеви групи: Деца от 0 до 7-годишна възраст, живеещи на територията на с. Горно Черковище, техните семейства - родители или настойници, както и цялата местна общност.

Отпусната сума: 19 800 лева

За контакти: Мария Гинева
Сдружение „Бъдеще за децата“
ул. „Войнишка“ 25
Казанлък, 6100
Тел. 0431 6 28 66
special_child@abv.bg
www.speckids.org

Други финансирани проекти

Благотворително дружество „Донка Паприкова“ София

Проект: Грижи за терминално болни възрастни хора без близки

Цел: Да се осигури 24 часова грижа за 15-20 човека, които са терминално болни, неподвижни и се обслужват на легло.

Дейности: Дейностите в хосписа включват лична хигиена, медицински процедури, хранене, разговори, следене на физическото и психическото състояние. Екипът включва лекар, медицински сестри и около 15 доброволци, които готвят, почистват, пазаруват, разносят храна на обслужваните по домовете, разговарят с тях, четат им книги.

Отпусната сума: 6 000 лева

За контакти:
Д-р Доминик Карагъзов
ул. „Светослав Тертер“ 39
София, 1124
Тел. 02/ 946 13 96

Фондация „За Нашите Деца“

Проект: „Грижа в ранната възраст“

Цел: Подобряване на развитието и благосъстоянието на децата в ранната детска възраст (0-7 г.) чрез въвеждане на интегриран здравно-социален подход в грижата за тях. Проектът цели, от една страна, да насочи политическото и общественото внимание върху темата за ранното детско развитие, и от друга, да предизвика промени „отдолу нагоре“ в 6 конкретни здравни заведения и социални услуги, в посока подобряване на грижата за децата в ранна възраст.

Отпусната сума: 500 лв.

За контакти: Ваня Кънева
София, кв. Сердика, ул. Гюшево 21
v.kaneva@detebg.org
www.detebg.org

Дарителско сдружение „Св. Иван Рилски“ с. Балван

Проект: „Център за превенция и спорт, с. Балван“

Цел: Деца и младежи от Община Велико Търново да се обучават в практически и теоретически занимания, осигуряващи мерки за тяхната сигурност и предпазване от ежедневните рискове. Дейностите реализирани в Център за превенция и спорт са насочени към възпитаване на култура за лична безопасност, безопасно мислене и двигателна активност в подрастващите. Центъра разполага с обзаведена фитнес зала, специализирани кабинети с указателни пана за превенция на пожарната безопасност, оказване на първа помощ при катастрофи, бедствия и аварии и др., като от 2018 година са разкрити и две площадки на открито за пътна и пожарна безопасност. Дейността на Центъра е насочена към деца в училищна възраст и младежи посещаващи Центрове за работа с деца и младежи и училищата, функциониращи на територията на Община Велико Търново.

Отпусната сума: 500 лв.

За контакти: Благовеста Факирова
rilski_1999@abv.bg

Сдружение „Съчастие“

Проект: „Подкрепа на родителството“

Цел: Чрез подкрепа на родителството да се намалят случаите на изоставяне на деца, насилие и недостатъчна грижа в семейства в неравностойно социално положение, живеещи в квартали и махали, населявани предимно с ромски общности във Варна и близките села.

Отпусната сума: 500 лв.

За контакти: Илиян Ризов
Варна, 9020, жк „Възраждане“
бл.22, ап.91

ilriz@yahoo.com
www.sauchastie.org

Народно читалище "Георги Сава Раковски-1947", с. Мугла, община Смолян

Проект: „Възстановяване на единственото помещение за културна и обществена дейност, от нанесени щети след бедствено положение през зимата“

Цел: Да се възстанови помещение от обществена значимост за населението. Обновеното помещение ще даде възможност за възстановяване нормалното ползване на читалня, репетиционна, както и за нормално реализиране на значими обществени мероприятия. Ще се възстанови активният културен и социален живот на населението.

Отпусната сума: 98 лв.

За контакти: Анелия Гачилова
с. Мугла, община Смолян, обл. Смолян
chitalishtemugla@abv.bg

Сдружение „Младежки и граждански инициативи в Розовата долина, Карлово

Проект: „Милион хвърчила за милион добри дела!“

Цел: Насърчаване доброволчеството сред младежите, организирането на младежки инициативи за децата на Община Карлово и повече усмивки по детските лица. Мотивиране на младежите-доброволци да организират прояви за всички деца от града, като включат и децата със специални потребности от социалните центрове в Карлово.

Отпусната сума: 100 лв.

За контакти: Цветина Захарлиева
Карлово, 4300, ул. „Ганьо Маджареца“ 9
mgird@abv.bg
<https://www.facebook.com/mgirdrosevalley/>

Народно читалище „ Пробуда 1961“, Кюстендил

Проект: „Ремонт на детска площадка“

Цел: Да се създадат дейности на открито свързани с облагородяването на прилежащия терен, чрез което да се създадат подобри условия, както за младите така и за по възрастните хора в квартала. Целта е да бъде възстановена и ремонтирана съществуващата детска площадка изградена през 2005 г., до нея да се изгради пейка, за да се получи един атрактивен и безопасен детски кът съчетаващ възможности за почивка на родителите и забавление на децата. Да се провокира обществената и по-специално младежката активност. Да се изгради у младите хора чувство на отговорност към опазване на околната среда, както и към създадените от самите тях неща.

Отпусната сума: 100 лв.

За контакти: Милена Маркова
Кюстендил , 2500
кв. „ Колуша“, ул. „Тинтява“ 12
probuda_kn@abv.bg
www.probuda1961.org

Читалище “Братство 1869”, Кюстендил

Проект: „Подобряване условията на живот в гр. Кюстендил“

Цел: Да подобри и възстанови обособените места за отдих и почивка до „Алеята на любовта“ в лесопарк Хисарлъка, Кюстендил. Там се намира забележителната средновековна крепост "Хисарлъка", често посещавана от гости на града или местни хора. Поради влошеното състояние и недобър външен вид, това рязко намалява туристопотока в района и оказва негативно въздействие върху развитието на общината като туристически център. Ще бъдат ангажирани 10 доброволци от читалище “Братство 1869”, като целта е обновяване на „Алеята на любовта“ и повишаване на екологичното самосъзнание, затвърждаване на умения и желание за опазване на околната среда.

Отпусната сума: 100 лв.

За контакти: Иван Андонов
Кюстендил, 2500, ул. „Отец Паисий“ 11
Тел. 078/ 52 63 95
chitalishte@bratstvokn.org
www.bratstvokn.org

Народно читалище „Пробуда – 1919“, с. Копиловци, общ. Кюстендил

Проект: „Освежаване двора на читалището и провеждане на празници и спортни турнири“

Цел: Да се създаде по – естетична среда с цел да се създаде в децата и младите хора усет към красивото и доброто. С включването в инициативата на децата и младежите, ще бъде изграден и навика да даряват труд и време, защото дарителството, без значение под каква форма е най- благородния жест достоен за уважение и почит. По този начин ще се сплотим и ще се научим да пазим създаденото от собствените ни ръце и труд, място за игри и отпих. Да подарим повече усмивки по лицата на хората.

Отпусната сума: 100 лв.

За контакти: Евелина Димитрова
с. Копиловци, 2543, общ. Кюстендил
ул. „Възраждане“ 6
probuda_19kn@abv.bg

Училищно настоятелство към Професионална земеделска гимназия „Добруджа“, Силистра

Проект: „Облагородяване двора на дом за стари хора в с. Айдемир“

Цел: Провокиране на ново мислене у младите хора по отношение опазването на околната среда и намаляване последиците от измененията на климата и формиране на ново отношение към възрастните хора с физически увреждания. „Вдъхване“ на нов живот на пластмасови бутилки, дървени греди, счупени чадъри и други битови вещи и облагородяване двора на дом за стари хора в с. Айдемир. Дейностите ще се реализират с участието на възрастните хора, които много се радват на всяка възможност да контактуват с млади хора, които са на възрастта на техните внуци, забегнали от родината. В изпълнение на дейностите като доброволци ще участват ученици от клуб по интереси „Млад предприемач“.

Отпусната сума: 95 лв.

За контакти: Галина Даскалова
Силистра, 7500, ул. Тутракан 22
u.n.dobrudja@gmail.com

Народно читалище „19-ти февруари 1906“, с. Скравена

Проект: „Да се подготвим за Деня на Ботев!“

Цел: Почитуване и облагородяване на двора на храм „Св. св Козма и Дамян“ и подготовка на пространството за провеждане на част от мероприятията, посветени на 2 юни – Ден на Ботев и загиналите за свободата на България. Двора на черквата ще бъде почистен и приведен в подходящ вид за провеждане на мероприятията на 2 юни, а и не само за този ден, тъй като черквата е едно от представителните места на селото, посещавано от местните хора и гости. В инициативата ще бъдат привлечени и младежи, които в повечето случаи до момента са участвали в доброволчески инициативи, свързани най-вече с дейността на читалището.

Отпусната сума: 100 лв.

За контакти: Иван Николов
с. Скравена 2150, общ. Ботевград
ул. Христо Ботев 86
Тел. 07137 / 2044
chitalishte_skravena@mail.bg

Народно читалище „Отец Паисий – 1893“, Велинград

Проект: „Бъди доброволец, защото ЗАЕДНО... градим усмивки“

Цел: Да насърчи доброволчеството и да приобщи различните читалищни колективи в една общност; отремонтиране и почистване на част от инвентара на читалището / столове, маси, полилеи/, засаждане на цветя, освежаване фасадата на читалището. Голяма част от младежите, които се обучават в различните школи, не се познават помежду си, а чрез инициативата ще им се предостави възможност да работят в екип и да създадат нови контакти, а защо не и приятелства. Възрастните /самодейци от Смесен градски хор „Николай Гяуров“ и Мъжка фолклорна група/ ще ръководят отделните екипи и ще си взаимодействат с младото поколение, за да изградят мост в своето общуване и намерят нови допирни точки и познанства. От променената среда ще се ползват всички читалищни дейци и широката местна общественост, която посещава събитията в читалището и на читалищната сцена.

Отпусната сума: 100 лв.

За контакти: Силвена Байракова
Велинград, 4600, ул. „Хан Аспарух“ 31
Тел. 0359 5 24 10
opaisii_vg@abv.bg
<http://chitalishte.eu/nchop-1893/>

Народно читалище „Фар 1930“, с. Паволче, общ. Враца

Проект: „Детски кът „Библиотеката“

Цел: Освежаване на детската площадка пред библиотеката, за да е отговаряща на съвременните изисквания за екологично възпитание и да създава позитивно отношение на подрастващите към нея. Да се подобрят условията за игра и отдых на децата. Да се намери приложение на отпадъчни материали. Да се подобри инфраструктурата пред библиотеката. Да се стимулира обществената активност на жителите на селото.

Отпусната сума: 100 лв.

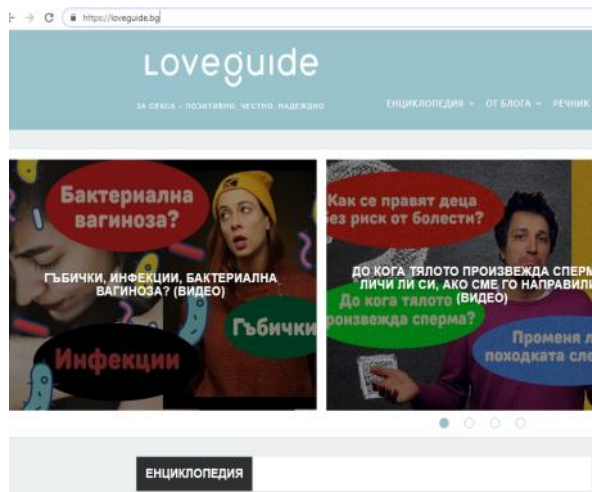
За контакти: Мария Божковска
с. Паволче, 3044, общ. Враца
ул. „Христо Ботев“ 53 А
Тел. 0888 054 233
chitalishte_far@abv.bg
<http://pavolche-far1930.eu/>

Loveguide - Фондация Лърн

Есе в конкурс „За енджиотата и хората“

Отпусната сума: 500 лв.

За контакти: Надя Здравкова
nadya@loveguide.bg
<https://loveguide.bg/>

Финансов отчет и Доклад на независим одитор

Доклад на независимия одитор

До Управителния съвет на Фондация „Лале“

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на на Фондация „Лале“ („Фондацията“), съдържащ счетоводния баланс към 31 декември 2019 г. и отчета за приходите и разходите от стопанска дейност, отчета за приходите и разходите от нестопанска дейност, отчета за собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към финансовия отчет, съдържащо обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Фондацията към 31 декември 2019 г. и нейните финансови резултати от дейността и паричните й потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България.

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“.

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Независимост

Ние сме независими от Фондацията в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на CMCEC), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на Закона за независимия финансов одит и Кодекса на CMCEC.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от годишен доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

PricewaterhouseCoopers Audit OOD, 9-11 Maria Louisa Blvd., 1000 Sofia, Bulgaria
T: +359 2 9355200, F: +359 2 9355266, www.pwc.com/bg

Registered with the Sofia City Court under company file number 13424/1997.

Финансов отчет и Доклад на независим одитор

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на годишния доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в годишния доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Годишният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с НСС, приложими в България и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фондацията да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фондацията или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Финансов отчет и Доклад на независим одитор

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да оказат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фондацията.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фондацията да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фондацията да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

Финансов отчет и Доклад на независим одитор

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Боряна Димова
Регистриран одитор
20 юли 2020 г.
гр. София, България

Цветана Цанкова
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

Финансов отчет и Доклад на независим одитор

„ФОНДАЦИЯ ЛАЛЕ“
ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.
 (Всички суми са в хил. лева)

	Други резерви	Текуш финансов резултат от стопанска дейност	Общо собствен капитал
Салдо в началото на отчетния период	1,699	-	1,699
Финансов резултат от стопанска дейност за текущия период	-	17	17
Финансов резултат от нестопанска дейност за текущия период	37	-	37
Собствен капитал към края на отчетния период	1,736	17	1,753

Този финансов отчет на стр. 7 – 15 е одобрен на 19 май 2020 г. от:

Мария Петкова
 Ръководител

Заверил съгласно одиторски доклад:

Боряна Димова
 Регистриран одитор
 20 -07- 2020

Даниела Матчева-Оверсейк
 „АИДОС ООД“

Цветана Цанкова
 „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

20 -07- 2020

Приложените бележки на стр. 12 - 15 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

7

Финансов отчет и Доклад на независим одитор

„ФОНДАЦИЯ ЛАЛЕ“ СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

(Всички суми са в хил. лева)

	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
АКТИВИ		
А. Нетекущи (дълготрайни) активи		
I. Дълготрайни материални активи		
Съоръжения и други	1	-
Общо за група I	1	-
II. Дългосрочни финансови активи		
Дългосрочни инвестиции (Бележка 2.2.7)	418	401
Общо за група II	418	401
Общо за раздел А	419	401
Б. Текущи (краткотрайни) активи		
I. Вземания		
Други вземания	-	1
Общо за група I	-	1
II. Парични средства		
Касови наличности и сметки в страната, в т. ч.:	2,314	2,193
Касови наличности в лева	1	9
Касови наличности във валута (левава равностойност)	1	1
Разплащателни сметки	2,312	2,183
Общо за група II	2,314	2,193
Общо за раздел Б	2,314	2,194
В. Разходи за бъдещи периоди	16	2
Сума на актива (А+Б+В)	2,749	2,597
ПАСИВИ		
А. Собствен капитал		
I. Резерви		
Други резерви	1,736	1,699
Общо за група I	1,736	1,699
II. Текуща печалба/(загуба) от стопанска дейност	17	-
Общо за раздел А	1,753	1,699
Б. Задължения		
Задължения към доставчици, в т. ч.:	-	-
До 1 година	-	-
Задължения към финансови предприятия, в т.ч.:	-	1
До 1 година	-	1
Общо за раздел Б	-	1
До 1 година	-	1
В. Финансирания и приходи за бъдещи периоди		
Финансирания	996	897
Общо за раздел В	996	897
Сума на пасива (А+Б+В)	2,749	2,597

Този финансов отчет на стр. 7 – 15 е одобрен на 19 май 2020 г. от:

Мария Петкова
Ръководител

Заверил съгласно одиторски доклад:

Боряна Димова
Регистриран одитор

20 -07- 2020

Приложените бележки на стр. 12 - 15 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Даниела Малчева-Овербейк
„АИДОС“ ООД

Цветана Цанкова
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

20 -07- 2020

8

Финансов отчет и Доклад на независим одитор

„ФОНДАЦИЯ ЛАЛЕ“ ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

(Всички суми са в хил. лева)

Наименование на разходите	2019 г.	2018 г.
А. Разходи		
Г. Финансови разходи		
Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвестициите, признати признати като текущи (краткосрочни) активи	1	-
Общо за група Г	1	-
Б. Печалба от обичайна дейност	1	-
В. Счетоводна печалба (общо приходи - общо разходи)	17	-
Г. Разходи за данъци от печалбата	-	-
Г. Печалба (В - Г)	17	-
Всичко (Общо разходи + Г)	18	-

Наименование на приходите	2019 г.	2018 г.
А. Приходи		
Г. Финансови приходи		
Други лихви и финансови приходи	18	-
Общо за група Г	18	-
Б. Загуба от обичайна дейност	-	-
Общо приходи	-	-
В. Счетоводна загуба (общо приходи - общо разходи)	-	-
Г. Загуба (В)	-	-
Всичко (Общо приходи + Г)	18	-

Този финансов отчет на стр. 7 – 15 е одобрен на 19 май 2020 г. от:

Мария Петкова
Ръководител

Даниела Милчева-Овербейк
„АИДОС“ ООД

Заверил съгласно одиторски доклад:

Боряна Димова
Регистриран одитор

Цветана Цанкова
„Прайсуотърхаускупърс Одит“ ООД

20 -07- 2020

20 -07- 2020

Приложените бележки на стр. 12 - 15 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

9

Финансов отчет и Доклад на независим одитор

„ФОНДАЦИЯ ЛАЛЕ“ ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ НЕСТОПАНСКА ДЕЙНОСТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

(Всички суми са в хил. лева)

Наименование на разходите	2019 г.	2018 г.
I. Разходи за дейността		
A. Разходи за регламентирана дейност	116	84
Дарения	21	60
Други разходи	137	144
Общо за група A	106	101
B. Административни разходи	243	245
Общо за група I		
II. Финансови разходи	-	-
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	-	-
Общо за група II	243	245
III. Общо разходи	54	33
IV. Резултат	297	278
Всичко (Общо разходи + IV)		

Наименование на приходите	2019 г.	2018 г.
I. Приходи от дейността		
A. Приходи от регламентирана дейност	243	245
Приходи от дарения под условие	34	26
Приходи от дарения без условие	277	271
Общо за група I		
II. Финансови приходи	1	4
Приходи от лихви	2	3
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	3	7
Общо за група II	17	-
III. Печалба от стопанска дейност	297	278
IV. Общо приходи	-	-
V. Резултат	297	278
Всичко (Общо приходи + V)		

Този финансов отчет на стр. 7 – 15 е одиторски изготвен на 19 май 2020 г. от:

Мария Петкова
Ръководител

Даниела Малчева-Овербейк
„АИДОС“ ООД

Заверил съгласно одиторски доклад:

Боряна Димова
Регистриран одитор

Цветана Цанкова
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

20-07-2020

20-07-2020

Приложените бележки на стр. 12 - 15 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

10

Финансов отчет и Доклад на независим одитор

„ФОНДАЦИЯ ЛАЛЕ“
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.
 (Всички суми са в хил. лева)

Наименование на паричните потоци	2019 г.	2018 г.
I. Наличност на паричните средства в началото на периода	2,193	2,304
II. Парични потоци от нестопанска дейност		
A. Постъпления от нестопанска дейност		
Получени дарения под условия	343	102
Получени дарения без условия	34	26
Постъпления от банкови и валутни операции	2	3
Други постъпления	2	5
Общо за раздел A	381	136
B. Плащания за нестопанска дейност		
Изплатени дарения	116	84
Изплатени заплати	56	54
Изплатени осигуровки	23	15
Плащания по банкови и валутни операции	1	1
Плащания за услуги	31	15
Други плащания	33	78
Общо за раздел B	260	247
V. Нетен паричен поток от нестопанска дейност	121	(111)
III. Парични потоци от стопанска дейност		
A. Постъпления от стопанска дейност		
Други постъпления	-	-
Общо за раздел A	-	-
B. Плащания за стопанска дейност		
Други плащания	-	-
Общо за раздел B	-	-
V. Нетен паричен поток от стопанска дейност	-	-
IV. Наличност на парични средства в края на периода	2,314	2,193
V. Изменение на паричните средства през периода	121	(111)

Този финансов отчет на стр. 7 – 15 е одобрен на 19 май 2020 г. от:

Мария Петкова
Ръководител

Даниела Малчева-Овербейк
„АИДОС“ ООД

Заверил съгласно одиторски доклад:

Боряна Димова
Регистриран одитор

Цветана Цанкова
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД

20 -07- 2020

20 -07- 2020

Приложените бележки на стр. 12 - 15 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

11

Фондация Лале
Годишен отчет 2019

Снимки: Архив на Фондация Лале

УниКредит Булбанк
BIC: UNCRBGSF

IBAN в лева : BG23 UNCR 7000 1519 3166 70
IBAN в евро: BG92 UNCR 7000 1523 4978 74
IBAN в долари: BG65 UNCR 7000 1523 4978 75

София 1124
Ур. Река Осъм 1, ап. 2
Тел: +359 2 944 27 55
www.tulipfoundation.net
info@tulipfoundation.net

фондация **лале**
В гобри ръце